

СУТНІСТЬ ШЕНГЕНСЬКОЇ УГОДИ. ШЕНГЕНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто два етапи про поступове скасування контролю на спільних кордонах та посилення судового контролю через обмін інформацією, необхідною з огляду на в'їзд до країн, видачу віз та боротьбу зі злочинністю.

Ключові слова: Шенгенська конвенція, інтеграційні процеси, свобода, Амстердамський договір, Міжнародне співтовариство.

Abstract

Two stages about gradual cancellation of control on the general borders and strengthenings of judicial control through exchange of information are considered, necessary considering departure to the countries, issue of visas and fight against crime.

Keywords: Schengen convention, integration processes, freedom, Amsterdam contract, International commonwealth.

Вступ

Метою Конвенції від 19 червня 1990 р. щодо застосування Шенгенської угоди від 14 червня 1985 р. між урядами держав Економічного Союзу Бенілюкс, Федеративної Республіки Німеччина та Французькою Республікою, стосовно поетапної відміни перевірок та їх спільних кордонів (також відомої під назвою Шенгенська угода, або просто Шенген) є створити зону, у якій буде відмінено процедури внутрішнього контролю і буде покращено співробітництво поліції і судової системи. Шенген може вважатись експериментом, де випробовувалось вільне пересування перед його застосуванням у всьому Європейському Співтоваристві.

Спочатку до перших п'ятих країн приєднались тільки країни, що бажали взяти участь у експерименті. Однак угода була відкрита для підписання всіми державами-членами ЄС, і інші держави могли приєднатись у найбільш прийнятний для них спосіб і час. Португалія та Іспанія приєднались у 1991 р., Греція - у 1992 р. Австрія - у 1995 р. Інші країни, що одночасно приєднались у 1996 р. - це п'ять північних країн: три держави-члени ЄС - Фінляндія, Швеція та Данія, та дві держави, що не є членами ЄС - Норвегія та Ісландія. На даний момент загальна кількість членів Шенгену складає 15 держав.

Результати дослідження

Були утворені спільні контрольні пости на суміжних національних контрольних пунктах, а згодом - контрольні пости в інших прикордонних пунктах з урахуванням місцевих умов. Уживаються необхідні заходи для полегшення пересування через кордон громадян, що живуть обабіч кордону, з метою дозволу їм перетинати кордон поза контрольними пунктами, або в часи, коли пропускні пункти закриті. Країни докладають зусиль для зближення візової політики, а також подолання розбіжностей в законодавстві країн щодо боротьби з незаконною торгівлею наркотиками. Також взаємно узгоджується режим ліцензування комерційного автотранспорту при перетинанні кордону з метою спрощення і полегшення, а згодом і заміни ліцензій на поїздки на визначений термін. Держави скорочують стоянки залізничного транспорту, пов'язані з виконанням формальностей на кордоні. З метою зміцнення взаєморозуміння, солідарності між народами Бельгії, Нідерландів, Люксембургу, Федеративної Республіки Німеччини, Франції, скасування всіх перешкод для вільного переміщення людей, товарів і послуг уряди названих країн уклали Угоду (так звану Шенгенську) про поступове скасування контролю на спільних кордонах. У ній визначаються заходи двох рівнів чи двох етапів: короткотривалі та довготривалі.

Починаючи з 15 червня 1985 р., відносно пересування осіб поліцейські та митні органи здійснювали, як правило, елементарний візуальний контроль за власними транспортними засобами, що перетинають кордон на понижений швидкості, не вимагаючи їх зупинення. Важливу роль у розв'язанні обох завдань має відіграти вищезгадана Шенгенська інформаційна система (ШИС). За підрахунками експертів, вона має містити в собі близько 10 млн інформацій щодо конкретних осіб, автомо-білів, одиниць зброї цінних паперів тощо і буде використовуватись у спільній візовій, консульській, прикордонній та митній практиці договірних сторін.

Шенгенська інформаційна система являє собою комп'ютеризовану базу даних для реєстрації відомостей про бажаних або небажаних осіб та об'єктів. Метою ШИС є посилити процедури контролю на зовнішніх кордонах, процедури поліцейського і судового контролю через обмін інформацією, необхідною з огляду на в'їзд до країн, видачу віз та боротьбу зі злочинністю. Кожний з учасників угоди має власний відділ інформаційної системи, який визначається як Національна Шенгенська інформаційна система (НШИС); спільна Центральна Шенгенська інформаційна система (ЦШИС) знаходиться і працює у м. Страсбурзі (Франція).

Кожний з учасників Шенгенської угоди може проводити пошук тільки у своїй НШИС. Пошук у НШИС інших учасників угоди не дозволений. Відомості, що мають зберігатись у ШИС містять імена, мету та постійні фізичні параметри, дату та місце народження, стать, національність, дані про те, чи особи, стосовно яких збирається інформація, озброєні або схильні до насильницьких дій, причини для відтворення у звіті та заходи, яких необхідно вжити. Реєстрація даних, що потребують захисту (расове походження, політичні переконання, релігійні або інші вірування, а також стан здоров'я або статевого життя (див. ст. 6 Конвенції 108) заборонене.

Висновки

Таким чином основна мета для країн Шенгену полягає в тому, щоб Шенгенський договір використовувався на користь основним положенням ЄС. Шенген не являється самоціллю. Він має на меті як перспектива і лабораторія для всіх положень, які вимагають для надання свободи переміщення і проведення необхідних порівнювальних міроприємств. Перехід від Шенгена до ЄС, загальноєвропейського ринку, в тому числі, туристському, повинна враховувати методіку, яка використана при розробці положень ЄС. В той час як Шенгенська конвенція регулює ліквідацію внутрішньоприкордонного контролю і всіх існуючих порівнювальних міроприємств в єдиному інструменті права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції]:навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - с. 24
2. http://semestr.com.ua/book_379_glava_52_5.3.%C2%A0_SHENGENSKA_UGODA.html
3. https://uk.wikipedia.org/wiki/Лісабонська_угода
4. "Schengen: Controversial EU free movement deal explained - BBC News". *BBC News*. Retrieved 2016-06-06.
5. "Schengen Area Countries List - Schengen Zone". Schengen VISA Information. Retrieved 2017-07-28.

Павлов Володимир Сергійович — студент групи О-156, факультет комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: machinehead6926@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Volodymyr Pavlov — Department of optical engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Supervisor: Valeri Kornienko – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.